

מונחים על כף המאזניים, פשוטו כמשמעו, בשעה שמאיימים עליה כטילים אטומיים, באדירעל, בחיירקים, בקרינת-מוות, בפצצות קובאלט ובעוד תריסר מיני מיתות משונות המונות?

להעדרם של השרים יכולים להיות רק שני הסברים:

● או שבעינינו אלה של חיים-ומות, כולל פרשת בן-גל, אין זכות ההחלטה בידי

זאת אורי אבנרי

הממשלה הרישמית של המדינה, ועל כן אין השרים טורחים להשתתף בישיבתה. משמע: החליט מי שהחליט, ויחליט מי שיחליט, מחוץ לכותלי הממשלה הרישמית, במסגרת אחרת, בלתי-רישמית ובלתי-יחוקית.

● או שהשרים האחראים סבורים כי העניין כולו אינו חשוב כל-כך, ואין צורך להתרגש באמת.

משמע: ההאשמות המחרדות שהושמעו בפרשה זו הוגזמו במתכוון, לצורך גיהול מסעי-מעולה בינלאומי שנועד למטרות טכסיות.

מאחר ושום עתון בישראל לא העלה — ולא יעלה — שאלות אלה, נעשה זאת אנחנו בעמודים אלה.

כשזון תעמולתי מוחץ

שאלה הראשונה, המדאיגה ביותר: האם הגיעו לפתע לידי ממשלת ישראל ידיעות מרעישות על ייצור נשק אסור (כלומר: כימי ובקטריולוגי) בידי מדענים גרמניים במצריים? האם נוספו לכך ידיעות על ייצור נשק חוקי, אך אימתני, כגון פצצות אטום וטילי-התקפה?

ברור לחלוטין כי רוב עתוני העולם המייחסו לידיעות אלה בהסתייגות קיצונית. הדעה הכללית-כימט (שהשתקפה גם במיברקי הכתבים הישראליים, שדיווחו על התגובה העולמית) היא שההאשמות האלה פוברקו ברובן, כדי לטשטש את הרושם העגום של פרשת בן-גל ולהכריח את ממשלת גרמניה לוותר על הסגרתו לידיה.

התוצאה: האשמות ממשלת ישראל בעניין זה פורסמו רק בצימצום ובלא הדגשה, בעוד שהידיעות על פרשת בן-גל עצמה פורסמו בהבלטה סנסציונית.

אם אמנם מתייחסת הממשלה להאשמות המחרדות בריצונות, הרי היא אשמה ברשלנות פושעת, ובחוסר-כשרון תעמולתי הגובל עם מימטום.

אם יש בידיה הוכחות — מדוע לא פורסמו? מדוע לא הוכן לפני שבועות ספר-לבן

האנלורה ודה: לפני ואחרי שפתחה את חבילת הכצצה

שתי תמונות זיעזיעו השבוע את גרמניה, היכו גלים באירופה כולה. תצלום אחד הראה צעירה חייכנית וגאה, גרמניה אופיינית. התצלום השני הראה את אותם הפנים — מושחתים, מצולקים, חיוורים.

פצצה שנועדה למצבידה, מדען גרמני במצריים. הפקידה התעוורה בעין אחת, פניה הושחתו לתמיד.

שתי התמונות יחד היוו מודעה אידיאלית של תעמולת-זעקה אנטי-ישראלית. שום הסברה בכתב, שום הודעה מחושבת, שום מאמר הגיוני, לא יכלו לבטל את הזעזוע

הסויזון העשני

מדויק ומפורט, הכולל מיסמכים, עדויות והוכחות אחרות (יהיה מקורן אשר יהיה)? האם סבר משהו כי עתוני העולם התופשי ינהגו כמו עתוני ישראל, ויאמינו להאשמות מסוג זה ללא הוכחות וללא מיסמוך?

דעהקהל העולמית עדיין רואה בישראל מדינה של קרבנות הנאצים. היא נוטה לראות בגרמנים את יורשיו של היטלר. אם בתנאים כאלה, ועל רקע כזה, נוחלת ממשלת ישראל תבוסה תעמולתית מוחצת, הרי זה בזיון שאין לו כפרה.

אך זוהי העובדה: אמנם היו פה ושמ בעולם הדים אזהדים לתעמולה הרישמית, בעיקר בבטאונים שרצו להוכיח את אהדתם ליהודים, אולם בסך הכל היתה התגובה מסוייגת וספקנית. התוצאה המעשית היחידה של מסעי-התעמולה היתה אורגיה של תסביך-רדיפה בישראל. ככל שהתעמולה הרישמית נכשלה מחוץ לגבולות המדינה, כן הצליחה בתוך המדינה עצמה: חיש היכחה גלים של היסטריה, אשר יכלו בנקל להפוך לנחשולים של פאניקה, עם כל התוצאות השליליות הכרוכות בפאניקה (להבדיל מתחושה בטחונית בריאה ומפוכחת).

אוסו יקליק (שמאל) עם הכרוכסור וולכגאנג פילץ בקאהיר

החזותי הבלתי-אמצעי שתקף כל קורא-עתון שראה תמונות אלה. (ולראייה: ישראל עצמה נעשתה פעולה קדחתנית מאחורי הקלעים כדי למנוע את פרסומן, מחשש פן יזעזעו אף את הקורא הישראלי, הרגיל לתמונות-הזעזוע של התצלומים נאצית ביהודים. אחרי שפורסמו התמונות בידיעות אחרונות, נמנע פרסומן בכל שאר העתונים בארץ).

למראה תמונות אלה, התעוררה שאלה נוקבת: האם הנזק לאינטי רם הישראלי, בעיקבות הפירסום בעיתונות הזרה, אינו שקול כנגד היתרון העשוי לנבוע מן המסע הישראלי נגד עבודת המדענים הגרמניים במצריים?

היתה זאת רק אחת השאלות שמוכרחות היו השבוע לבצבץ בלבו של כל ברי-דעת, אחת מהרבה עשרות שאלות במישורים שונים ומנקודות-מוצא שונות, שמן הרין היה לשאלן. אך אף שאלה אחת כזאת לא נשאלה.

לדעתי זוהי העובדה המדכאה ביותר של הפרשה כולה. מן הרגע הראשון נהגה העתונות הישראלית, ללא שום יוצא מן הכלל, כפי שנוהגת העתונות בדמוקראטיה עממית. בוקרונים וצהרונים, וכמובן גם קול ישראל, ראו את עצמם ככרגים במכונית-התעמולה הרישמית האדירה, ונורו ללא הסתייגות וללא מחשבה עצמית על הקו הממשלתי. התעמולה הרישמית אמרה "בום" — וכל עתוני ישראל, מן הגדול ועד הקטן, מן המאמר הראשי ועד הקארטקטורה, השמיעו "בומים" אחידים וממושמצים. ואילו דוברי כל המפלגות בכנסת הפכו למקהלה-מדברת צייתנית לא פחות.

תופעה זו חורגת בהרבה מתחום המישאלה, להציג חזית אחידה כלפי הגויים. כי עתוני ישראל אינם מדברים אל הגויים — הם מדברים בראש וראשונה אל אורחי ישראל, אורחים מבוגרים ובני-חורין של מדינה דמוקראטית.

האם מותר להם לעשות את מלאכתם רמייה, להפוך את עצמם לשופרות-תעמולה נמוליי-מחשבה, בעניין הנוגע לעצם קיומה של המדינה, לפכנות של השמדה פיסית, ולפרשה המסעירה את העולם כולו?

אפשר לחייב פעולות מסוימות ואפשר לחלוק עליהן. אולם לפני קביעת מסקנה כזאת חייב עתון חופשי במדינה דמוקראטית לשאול את השאלות הסבירות, ליצור מסגרת הגיונית למחשבה עצמאית.

ראש הממשלה נשאר בחופשה

שבוע נתקיימה ישיבה חשובה של הממשלה, לדיון בפרשת בן-גל ובפעולת המדענים הגרמנים, המייצרים נשק השמדה במצריים. לישיבה זו לו הופיעו בעלי שלושת התפקידים החשובים ביותר הנוגעים לעניין: ראש-הממשלה, שר-הבטחון ושר-החוק.

ראש-הממשלה ושר-הבטחון, האחראי במישרין להגנת המדינה מפני השמדה טוטאלית, וכן לפעולות שרותי-הבטחון למיניהם, לא מצא לנכון להפסיק את חופשתו — חופשה בה בילה את כל ימי הפרשה (ובה התחיל אחרי שכבר ידע על מעצרו של בן-גל). שרת-החוק לא הופיעה לישיבה בגלל מחלה קלה — והיא לא ביקשה את הממשלה לקיים את הישיבה ליד מיטת חוליה. שני האישים שלחו במקומם פקידים פחות-חשובים: את מנהל משרד-החוק ואת סגן שר-הבטחון.

האם כך נוהגים שרים מרכזיים, בשעה שעצם חיי המדינה ותושביה